

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. spalio 5 d.*

Sujungtose bylose T-366/03 ir T-235/04

Land Oberösterreich (Aukštutinės Austrijos žemė), atstovaujama advokato F. Mittendorfer,

Austrijos Respublika, atstovaujama H. Hauer ir H. Dossi, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovės,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujamą M. Patakia ir U. Wölker, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

dėl prašymo panaikinti 2003 m. rugsėjo 2 d. Komisijos sprendimą 2003/653/EB dėl nacionalinių nuostatų, draudžiančių naudoti genetiškai modifikuotus organizmus Aukštutinėje Austrijoje, apie kurias Austrijos Respublika buvo pranešusi pagal EB 95 straipsnio 5 dalį (OL L 230, p. 34),

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Legal, teisėjai P. Lindh ir V. Vadapalas,
posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. kovo 17 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisės aktai

EB 95 straipsnis

¹ EB 95 straipsnio 4–7 dalys nustato:

„4. Jei Tarybai arba Komisijai nustačius kurią nors suderinimo priemonę valstybė narė mano, kad 30 straipsnyje nurodytais arba su aplinkos ar darbo aplinkos apsauga

susijusiais svarbiais sumetimais reikia išlaikyti nacionalines nuostatas, apie tas nuostatas ir jų išlaikymo motyvus ji praneša Komisijai.

5. Be to, nepažeidžiant 4 dalies, jei Tarybai arba Komisijai nustačius kurią nors suderinimo priemonę valstybė narė mano, kad dėl jos iškyla jai būdingų problemų ir todėl jai reikia priimti naujais moksliniais įrodymais pagrįstas nacionalines nuostatas, reglamentuojančias aplinkos ar darbo aplinkos apsaugą, apie numatytas nuostatas ir jų įteisinimo motyvus ji praneša Komisijai.

6. Komisija per šešis mėnesius nuo 4 ir 5 dalyse nurodytų pranešimų patvirtina arba atmeta aptartąsias nacionalines nuostatas, patikrinusi, ar jos nėra savavališkos diskriminacijos priemonė arba užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas ir ar jos netrukdo veikti vidaus rinkai.

Komisijai per šį terminą nepriėmus sprendimo, 4 ir 5 dalyse nurodytos nacionalinės nuostatos laikomos patvirtintomis.

Kai klausimas sudėtingas ir nėra pavojaus žmonių sveikatai, Komisija gali atitinkamai valstybei narei pranešti, kad šioje dalyje nurodytas terminas gali būti pratęstas dar vienam iki šešių mėnesių trunkančiam laikotarpiui.

7. Jei pagal 6 dalį valstybei narei leidžiama išlaikyti arba priimti nuostatas, neatitinkančias suderinimo priemonės nuostatų, Komisija nedelsdama nagrinėja, ar siūlyti pakeisti tą priemonę.“

Direktyva 90/220

- 2 Pagal 1990 m. balandžio 23 d. Tarybos direktyvos 90/220/EEB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką (OL L 117, p. 15) 1 straipsnį šia direktyva buvo siekiama suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus bei apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, pirma, apgalvotai išleidžiant į aplinką genetiškai modifikuotus organizmus (toliau – GMO) ir, antra, pateikiant į rinką produktus, turinčius arba susidedančius iš genetiškai modifikuotų organizmų, skirtų vėliau apgalvotai išleisti į aplinką.
- 3 Direktyvos 90/220 4 straipsnis įpareigojo valstybes nares imtis visų atitinkamų priemonių, siekiant išvengti neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, kuris gali kilti dėl GMO apgalvoto išleidimo į aplinką ar pateikimo į rinką.
- 4 Direktyvos 90/220 C dalį (10–18 straipsniai) sudarė specialios nuostatos dėl produktų, turinčių GMO, pateikimo į rinką. Pagal šios direktyvos 11 straipsnio 5 dalį, skaitomą kartu su jo 1 dalimi, produktas, turintis GMO, negali būti išleidžiamas į aplinką negavus valstybės narės, kur toks produktas bus pateiktas į rinką pirmą kartą, kompetentingos institucijos raštiško sutikimo, išduodamo po to, kai gamintojas ar importuotojas į Bendriją pateikia jai pranešimą. Šios direktyvos

11 straipsnio 1–3 dalys nustatė privalomus reikalavimus šio pranešimo, kuris nacionalinei institucijai turėjo leisti atlikti rizikos vertinimą, nurodytą 10 straipsnio 1 dalyje, turiniui. Šis rizikos vertinimas turėjo būti atliktas prieš duodant kiekvieną sutikimą.

5 Direktyvos 90/220 16 straipsnis nustatė:

„1. Jei valstybė narė turi pateisinamų priežasčių manyti, kad produktas, apie kurį buvo tinkamai pranešta ir kuriam pagal šią direktyvą yra duotas raštiškas sutikimas, kelia riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, ji gali laikinai apriboti ar uždrausti šio produkto naudojimą ir (arba) pardavimą savo teritorijoje. Apie tai ji nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ir nurodo savo sprendimo priežastis.

2. Sprendimas priimamas per tris mėnesius 21 straipsnyje nustatyta tvarka.“

Direktyva 2001/18

6 Keletą kartų iš dalies keista Direktyva 90/220 buvo panaikinta ir pakeista 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir Tarybos direktyvos 90/220/EEB panaikinimo (OL L 06, p. 1). Pastarosios direktyvos tikslai tokie patys.

- 7 GMO apgalvotam išleidimui arba jų pateikimui į rinką taikoma sutikimo tvarka. Kiekvienas, norintis gauti sutikimą, prieš tai turi įvertinti riziką sveikatai ir aplinkai. Direktyvos 2001/18 4 straipsnio 3 dalis nustato:

„Valstybės narės ir, jei reikia, Komisija užtikrina, kad kiekvienu atveju būtų kruopščiai įvertintas galimas neigiamas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai, kuri gali tiesiogiai ar netiesiogiai sukelti genų perkėlimas iš GMO į kitus organizmus. Vertinama pagal II priedo reikalavimus atsižvelgiant į poveikį aplinkai pagal perkeltą organizmo ir priimančios aplinkos kilmę.“

- 8 Direktyva 2001/18 nustato dvi atskiras tvarkas GMO kaip atskirų produktų ar esančių kituose produktuose pateikimui į rinką ir jų apgalvotam išleidimui į aplinką kitais nei pateikimo į rinką tikslais.
- 9 Sutikimai, duoti GMO kaip atskirų produktų ar esančių kituose produktuose pateikimui į rinką pagal Direktyvą 90/220 iki 2002 m. spalio 17 d., gali būti atnaujinami iki 2006 m. spalio 17 d., taikant supaprastintą tvarką, numatytą Direktyvos 2001/18 17 straipsnio 2–9 dalyse.
- 10 Direktyvos 2001/18 23 straipsnis „Apsaugos sąlyga“ nustato:

„1. Jei valstybė narė, remdamasi nauja ar papildoma informacija, gauta po to, kai buvo duotas sutikimas, galinčia paveikti rizikos aplinkai įvertinimą arba pakartotiniu turimos informacijos įvertinimu, remiantis naujomis ar papildomomis mokslo

žiniomis, turi svarbių priežasčių manyti, kad GMO kaip atskiras produktas ar esantis kitame produkte, apie kurį buvo tinkamai pranešta ir kurį pateikti į rinką pagal šią direktyvą buvo duotas raštiškas sutikimas, kelia riziką žmonių sveikatai ar aplinkai, toji valstybė narė gali laikinai apriboti arba uždrausti tokio GMO kaip atskiro produkto ar esančio kitame produkte naudojimą ir (arba) pardavimą savo teritorijoje.

Valstybė narė užtikrina, kad didelės rizikos atveju būtų taikomos tokios skubos priemonės kaip GMO pateikimo į rinką sustabdymas ar nutraukimas, įskaitant visuomenės informavimą.

Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie veiksmus, kurių buvo imtasi pagal šį straipsnį, ir pagrindžia savo sprendimą pateikdama pakartotinį rizikos aplinkai įvertinimą, kur nurodo, ar turėtų būti keičiamos sutikimo sąlygos ir kaip arba ar turėtų būti nutrauktas sutikimo galiojimas, ir tam tikrais atvejais pridėdama naują ar papildomą informaciją, kuria ji rėmėsi priimdama sprendimą.

2. Sprendimas šiuo klausimu priimamas per 60 dienų 30 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. <...>“ (Pataisytas vertimas).

Ginčo aplinkybės

- ¹¹ 2003 m. kovo 13 d. Austrijos Respublika pranešė Komisijai apie 2002 m. *Oberösterreichisches Gentechnik-Verbotsgesetz* (Aukštutinės Austrijos genų inžinerijos uždraudimo įstatymas), įstatymo, uždraudžiančio genų inžineriją, projektą

(toliau – priemonė, apie kurią buvo pranešta). Priemonė, apie kurią buvo pranešta, uždraudė Aukštutinėje Austrijoje auginti sėklas ir augalus, sudarytus iš GMO arba jų turinčius, bei veisti ir išleisti į aplinką transgenetinius gyvūnus medžioklės arba žvejybos tikslams. Pranešimu buvo siekiama gauti EB 95 straipsnio 5 dalies pagrindu leidimą nukrypti nuo Direktyvos 2001/18 nuostatų. Pranešimas buvo paremtas ataskaita „*GVO freie Bewirtschaftungsgebiete: Konzeption und Analyse von Szenarien und Umsetzungsschritten*“ (Žemės ūkio regionai be GMO: metmenų ir įgyvendinimo priemonių koncepcija bei analizė).

- 12 Komisija, remdamasi 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, p. 1), 29 straipsnio 1 dalimi bei 22 straipsnio 5 dalies c punktu, paprašė Europos maisto saugos tarnybą (EMST) pateikti nuomonę dėl Austrijos Respublikos pateiktų mokslinių išvadų įrodomosios galios.
- 13 2003 m. liepos 4 d. nuomonėje (toliau – EMST nuomonė) EMST iš esmės padarė išvadą, kad šie duomenys nėra nauji moksliniai įrodymai, galintys pateisinti GMO uždraudimą Aukštutinėje Austrijoje.
- 14 Esant tokioms aplinkybėms, 2003 m. rugsėjo 2 d. Komisija priėmė Sprendimą 2003/653/EB dėl nacionalinių nuostatų, uždraudžiančių naudoti GMO Aukštutinėje Austrijoje, apie kurias Austrijos Respublika buvo pranešusi pagal EB sutarties 95 straipsnio 5 dalį (OL L 230, p. 34, toliau – ginčijamas sprendimas).

- 15 Ginčijamame sprendime nurodoma, kad Austrijos Respublika nepateikė nei naujų mokslinių įrodymų, nei įrodymų, jog Aukštutinei Austrijai yra būdinga problema, kilusi tik po Direktyvos 2001/18 priėmimo ir dėl kurios reikia imtis priemonių, apie kurias buvo pranešta. Kadangi nebuvo išpildytos EB 95 straipsnio 5 dalyje numatytos sąlygos, Komisija atmetė Austrijos Respublikos prašymą dėl leidimo nukrypti.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 16 2003 m. lapkričio 3 d Aukštutinė Austrija Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė ieškinį, kuris buvo įregistruotas Nr. T-366/03.
- 17 2003 m. lapkričio 13 d. Austrijos Respublika Teisingumo Teismo kanceliarijai pateikė ieškinį, kuris buvo įregistruotas Nr. C-492/03.
- 18 2004 m. birželio 8 d. Teisingumo Teismo nutartimi ši byla buvo perduota Pirmosios instancijos teismui pagal 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimo 2004/407/EB, Euratomas, dėl Protokolo dėl Teisingumo Teismo statuto 51 ir 54 straipsnių pakeitimo (OL L 132, p. 5) 2 straipsnio nuostatas. Ji buvo įregistruota numeriu T-235/04.
- 19 2004 m. vasario 22 d. Pirmosios instancijos teismo ketvirtosios kolegijos pirmininko nutartimi, remiantis Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 50 straipsniu, išklausus šalis, bylos T-366/03 ir T-235/04 buvo sujungtos, kad būtų kartu vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas galutinis sprendimas.

20 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, pasiūlė Austrijos Respublikai ir Komisijai atsakyti į raštu pateiktus klausimus.

21 2005 m. kovo 17 d. posėdyje buvo išklaustyti žodiniai šalių pasisakymai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

22 Byloje T-366/03 Aukštutinė Austrija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

23 Byloje T-235/04 Austrijos Respublika Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

24 Komisija bylose T-366/03 ir T-235/04 prašo:

- atmesti ieškinį,

- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl Aukštutinės Austrijos pareikšto ieškinio priimtinumą

25 Nors Komisija neginčijo Aukštutinės Austrijos pareikšto ieškinio priimtinumą, vis dėlto reikia nurodyti, kad ginčijamas sprendimas buvo adresuotas Austrijos Respublikai. Pirmosios instancijos teismas mano, jog siekiant įvertinti ieškinio byloje T-366/03 priimtinumą, yra tikslinga *ex officio* patikrinti, ar ginčijamas sprendimas yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su Aukštutine Austrija EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos prasme.

26 Aukštutinė Austrija tvirtina, kad ji pati turi suinteresuotumą pareikšti ieškinį, kuris skiriasi nuo Austrijos Respublikos. Šiuo atžvilgiu ji pabrėžia, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, konstituciškai priskiriama išimtinai jos kompetencijai. Be to, ji teigia, kad ji yra tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu, todėl ieškinys byloje T-366/03 yra priimtinas. Aukštutinė Austrija dėl savo individualaus suinteresuotumo pirmiausia tvirtina, kad ginčijamas sprendimas pakenkia jos autonominiams įstatymų leidybos įgaliojimams, nors priemonė, apie kurią buvo pranešta, tebėra projektas.

- 27 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką kiti nei sprendimo adresatai subjektai gali remtis tuo, kad teisės aktas konkrečiai su jais susijęs EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos prasme tik tokiu atveju, jeigu jis būtų jiems taikomas dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl tam tikros faktinės situacijos, kuri juos išskiria iš kitų asmenų, ir todėl juos individualizuoja taip pat kaip ir sprendimo adresatą (1963 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Plaumann prieš Komisiją*, 25/62, Rink. p. 197, 223 punktas ir 1986 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *COFAZ ir kt. prieš Komisiją*, 169/84, Rink. p. 391, 22 punktas). Iš tikrųjų šios nuostatos tikslas – užtikrinti ir asmens, kuriam neskirtas ginčijamas teisės aktas, bet faktiškai susijusio su juo kaip asmens, kuriam tas teisės aktas yra skirtas, teisinę apsaugą (1984 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Commune de Differdange ir kt. prieš Komisiją*, 222/83, Rink. p. 2889, 9 punktas).
- 28 Šioje byloje Aukštutinė Austrija yra jos kompetencijai priskirto įstatymo projekto, dėl kurio Austrijos Respublika paprašė leidimo nukrypti pagal EB 95 straipsnio 5 dalį, autorė. Taigi ginčijamas sprendimas turi įtakos ne tik teisės aktui, kurio leidėja yra Aukštutinė Austrija, bet ir sudaro jai kliūtis vykdyti Austrijos konstitucinių nuostatų suteiktus įgaliojimus savo nuožiūra. Iš to išplaukia, kad Aukštutinė Austrija yra konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos prasme (šiuo požiūriu žr. 1998 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Vlaamse Gewest prieš Komisiją*, T-214/95, Rink. p. II-717, 29 ir kt. punktas bei 2002 m. spalio 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją*, T-346/99, T-347/99 ir T-348/99, Rink. p. II-4259, 37 punktą).
- 29 Be to, nors ginčijamas sprendimas buvo adresuotas Austrijos Respublikai, ji neturėjo jokios diskrecijos vertinti, perduodama šį sprendimą Aukštutinei Austrijai, vadinas, žemė yra tiesiogiai susijusi su ginčijamu sprendimu EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos prasme (šiuo požiūriu žr. 1971 m. gegužės 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *International Fruit Company ir kt. prieš Komisiją*, 41/70–44/70, Rink. p. 411, 25–28 punktus).

- 30 Iš to išplaukia, kad Aukštutinė Austrija turi teisę pareikšti ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

Dėl esmės

- 31 Ieškovės pateikė keturis ieškinio pagrindus atitinkamai dėl rungimosi principo, pareigos motyvuoti, EB 95 straipsnio 5 dalies ir atsargumo principo pažeidimų.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su rungimosi principo pažeidimu

Šalių argumentai

- 32 Ieškovės priekaištauja Komisijai, kad ji prieš priimdama ginčijamą sprendimą jų neišklausė.
- 33 Nors Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad rungimosi principas netaikomas EB 95 straipsnyje numatytoje procedūroje (2003 m. kovo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Danija prieš Komisiją*, C-3/00, Rink. p. I-2643), ieškovės tvirtina, jog šios bylos aplinkybės reikalauja kitokio atsakymo.

- 34 Pirma, nurodytas sprendimas *Danija prieš Komisiją* susijęs su prašymu dėl leidimo nukrypti pagal EB 95 straipsnio 4 dalį, susijusios su tuo metu galiojusia nacionaline priemone. Tačiau šioje byloje, kadangi priemonė, apie kurią buvo pranešta, buvo dar tik projektas, Komisija, siekdama išklausti šalis, galėjo tęsti procedūrą pagal EB 95 straipsnio 6 dalį, tuo nepakenkdama vidaus rinkos veikimui ir prašymą pateikusios valstybės narės interesams.
- 35 Antra, atvirkščiai Komisijos vertinimui byloje, kur buvo priimtas minėtas sprendimas *Danija prieš Komisiją*, nagrinėjamoje byloje ji neapsiribojo sprendimo dėl pranešimo priėmimu, bet paprašė EMST eksperto nuomonės, kuria pagrįstas ginčijamas sprendimas. Todėl Komisija turėjo suteikti ieškovėms galimybę būti išklaustytiems dėl EMST nuomonės prieš priimdama ginčijamą sprendimą. Jei ieškovės būtų turėjusios tokią galimybę, jos būtų galėjusios paneigti šią nuomonę ir leisti Komisijai priimti kitokį sprendimą.
- 36 Komisija ginčija šiuos argumentus. Ji pabrėžia, kad Aukštutinė Austrija negali remtis teise būti išklaustyti, nes minėtoje procedūroje, susijusioje vien tik su Austrijos Respublika, ji nebuvo šalimi. Be to, ji teigia, kad rungimosi principas netaikomas procedūroje pagal EB 95 straipsnio 5 dalį (sprendimas *Danija prieš Komisiją*, cituotas 50 punkte).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 37 Teisingumo teismas yra nusprendęs, kad rungimosi principas netaikomas procedūroje pagal EB 95 straipsnio 4 dalį (nurodyto sprendimo *Danija prieš Komisiją* 50 punktas). Reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia ieškovės, EB 95 straipsnio 5 dalyje numatytoje procedūroje taikoma kitokia taisyklė.

- 38 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas nurodytame sprendime *Danija prieš Komisiją* rėmėsi tuo, kad EB 95 straipsnio 4 dalyje numatytą procedūrą inicijavo ne Bendrijos institucija, bet valstybė narė, nes Bendrijos institucijos sprendimas yra tik atsakymas į jos iniciatyvą. Iš tikrųjų šios procedūros tikslas yra patvirtinti nuo Bendrijos mastu priimtose derinimo priemonės nukrypstančias nacionalines nuostatas. Ši valstybė savo prašyme, o tai aiškiai išplaukia iš EB 95 straipsnio 4 dalies, kuri įpareigoja minėtą valstybę nurodyti susijusių nacionalinių nuostatų išlaikymo motyvus, gali laisvai išreikšti savo nuomonę dėl prašomo priimti sprendimo. Komisija savo ruožtu turi turėti galimybę per jai nustatytus terminus gauti reikalingą informaciją, neprivalėdama iš naujo išklausti pateikusios valstybės narės prašymą (nurodyto sprendimo *Danija prieš Komisiją* 47 ir 48 punktai).
- 39 Remiantis sprendimu *Danija prieš Komisiją* (jau nurodytas, 49 punktas), tai pirmiausia patvirtina EB 95 straipsnio 6 dalies antroji pastraipa, pagal kurią nukrypstančios nacionalinės nuostatos laikomos patvirtintomis, jei Komisija per tam tikrą terminą nepriima sprendimo. Antra, remiantis šios dalies trečiąja pastraipa, minėtas terminas negali būti pratęstas, jei yra rizika žmonių sveikatai. Iš to Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Sutarties autoriai norėjo, kad ir prašymą pateikusios valstybės narės, ir tinkamo vidaus rinkos veikimo interesais EB 95 straipsnio 4 dalyje numatyta procedūra greitai būtų užbaigta. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad šis tikslas yra sunkiai suderinamas su ilgai trunkančio keitimosi informacija ir argumentais reikalavimu (nurodyto sprendimo *Danija prieš Komisiją* 49 punktas).
- 40 Pirmosios instancijos teismas mano, kad tokie samprotavimai galimi ir EB 95 straipsnio 5 dalyje numatytos procedūros atžvilgiu. Iš tikrųjų, kaip nurodyta EB 95 straipsnio 4 dalyje, ši procedūra pradeda valstybės narės prašymu, kuriuo siekiama patvirtinti nacionalines nuostatas, nukrypstančias nuo Bendrijos mastu priimtose derinimo priemonės. Abiem atvejais procedūrą pradeda pranešimą pateikianti valstybė narė, kuri gali laisvai išreikšti savo nuomonę dėl prašomo priimti sprendimo. Be to, prašymą pateikusios valstybės narės ir tinkamo vidaus rinkos veikimo interesais abi procedūros turi būti greitai užbaigtos.

41 Atvirkščiai nei teigia ieškovės, tai, kad procedūra pagal EB 95 straipsnio 5 dalį yra susijusi su nacionalinių priemonių projektais, neleidžia atskirti šios procedūros nuo numatytosios 4 dalyje tuo požiūriu, kad joje taikomas rungimosi principas. Šiuo atžvilgiu ieškovės negali pagrįstai remtis faktu, kad skubos draudimas nagrinėjant dar neįsigaliojusią nacionalinę priemonę yra mažiau reikšmingas, nes Komisija, siekdama užtikinti procedūrą, kurioje taikomas rungimosi principas, gali lengvai pratęsti EB 95 straipsnio 6 dalyje nurodytą šešių mėnesių terminą.

42 Visų pirma šis argumentas nesuderinamas su EB 95 straipsnio 6 dalies tekstu. Pirma, jis vienodai taikomas prašymams dėl leidimo nukrypti dėl galiojančių nacionalinių priemonių, nurodytų EB 95 straipsnio 4 dalyje, ir prašymams dėl priemonių projektų, kuriems taikoma EB 95 straipsnio 5 dalis. Antra, Komisija gali tik tuomet pasinaudoti savo teise pratęsti šešių mėnesių terminą, numatytą EB 95 straipsnio 6 dalies trečiojoje pastraipoje, kai to reikalauja pateikto klausimo sudėtingumas ir nėra pavojaus žmonių sveikatai. Taigi aišku, kad EB 95 straipsnio 6 dalies trečioji pastraipa neleidžia Komisijai pratęsti šešių mėnesių termino vieninteliu tikslu – išklausyti valstybę narę, kuri jai pateikė prašymą dėl leidimo nukrypti pagal EB 95 straipsnio 5 dalį.

43 Antra, ieškovių argumentas nesuderinamas su EB 95 straipsnio 5 dalies struktūra. Aplinkybė, jog ši nuostata yra susijusi su dar neįsigaliojusia nacionaline priemone, nesumažina intereso, kad Komisija greitai priimtų sprendimą dėl pateikto prašymo dėl leidimo nukrypti. Iš tikrųjų greitas šios procedūros užbaigimas išreiškė Sutarties autorių valią, siekiant apsaugoti prašymą pateikusių valstybės narės interesą priimti taikomus teisės aktus bei užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą.

44 Galiausiai reikia pabrėžti, kad, siekiant nepakenkti Bendrijos teisės privalomam pobūdžiui ir vieningam taikymui, abiejų EB 95 straipsnio 4 ir 5 dalyse numatytų procedūrų tikslas yra užtikrinti, kad nė viena valstybė narė netaiko nacionalinio teisės akto, nukrypstančio nuo suderintų nuostatų, prieš tai negavusi Komisijos patvirtinimo. Laikantis šio požiūrio, tvarka, taikytina nacionalinėms priemonėms, apie kurias pranešta pagal EB 95 straipsnio 4 dalį, nežymiai skiriasi nuo tvarkos, kuri taikoma priemonių projektams, apie kuriuos pranešta pagal EB 95 straipsnio 5 dalį. Iš tikrųjų abiejų procedūrų atvejais minėtos priemonės netaikomos, kol Komisija nepriima sprendimo dėl leidimo nukrypti suteikimo. EB 95 straipsnio 5 dalies atžvilgiu ši situacija kyla iš minėtų priemonių projektų, pobūdžio. Kalbant apie EB 95 straipsnio 4 dalį, tai atsiranda dėl joje nustatytos procedūros dalyko. Iš tiesų Teisingumo Teismas yra priminęs, kad priemonės, susijusios su valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų suderinimu, kurių tikslas yra vidaus rinkos sukūrimas ir veikimas, būtų neveiksmingos, jei valstybės narės išlaikytų teisę vienašališkai taikyti nuo jų nukrypstantį nacionalinės teisės aktą. Todėl valstybė narė turi teisę taikyti nacionalinius teisės aktus, apie kuriuos pranešė pagal EB 95 straipsnio 4 dalį, tik gavusi Komisijos sprendimą dėl patvirtinimo (pagal analogiją dėl procedūros pagal EB sutarties 100a straipsnio 4 dalį žr. 1994 m. gegužės 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-41/93, Rink. p. I-1829, 29 ir 30 punktus bei 1999 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kortas*, C-319/97, Rink. p. I-3143, 28 punktą).

45 Galiausiai kalbant apie ieškovių argumentą, jog šios bylos aplinkybės nuo bylos, kur buvo priimtas nurodytas sprendimas *Danija prie Komisiją*, aplinkybių skiriasi tuo, kad Komisija neapsiribojo sprendimo priėmimu, remiantis Austrijos Respublikos pateikta informacija, bet paprašė EMST pateikti eksperto nuomonę, kuria pagrįstas ginčijamas sprendimas, šis argumentas atmestinas. Kadangi rungimosi principas šioje procedūroje netaikomas, šis argumentas iš tikrųjų yra netinkamas.

46 Be to, reikia pabrėžti, kad rungimosi principo netaikymas nereiškia, jog Komisija turėjo priimti sprendimą tik remdamasi informacija, kuria buvo pagrįstas prašymas

dėl leidimo nukrypti. Atvirkščiai, iš nurodyto sprendimo *Danija prieš Komisiją* (48 punktas) išplaukia, kad Komisija turi turėti galimybę per jai nustatytus terminus gauti reikalingą informaciją, neprivalédama iš naujo išklausti prašymą pateikusios valstybės narés.

- 47 Todél pirmasis ieškinio pagrindas atmetamas kaip netinkamas, nes nėra reikalo pasisakyti dėl specifinio klausimo, ar Aukštutiné Austrija, nors ir nebuvo šalimi administraciniame procese, galéjo remtis rungimosi principu.

Dél antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu

Šalių argumentai

- 48 Ieškovés laikosi nuomonés, kad ginčijamas sprendimas neatitinka EB 253 straipsnio reikalavimų. Jame nebuvo nagrinéta priemonés, apie kurią buvo pranešta, galiojimo trukmé, kuri negaléjo būti ilgesnė kaip treji metai. Vis dėlto šis klausimas turéjo lemiamą reikšmę vertinant šios priemonés proporcingumą. Iš tikrųjų pagal Direktyvą 90/220 išduoti sutikimai turi būti atnaujinami laikantis griežtesnių Direktyvos 2001/18 kriterijų ir iki 2006 m. spalio 17 d. Ieškovés teigia, kad priemonés, apie kurią buvo pranešta, galiojimo trukmé buvo apribota trejais metais, siekiant, kad pastaroji sutaptų su šio termino pabaiga ir kad būtų išvengta, jog GMO, neatitinkantys Direktyvos 2001/18 aplinkos apsaugos reikalavimų, būtų naudojami iki pasibaigiant 1999 m. Tarybos nustatytam moratoriumui Aukštutinėje Austrijoje. Komisija turéjo atsakyti į pranešimo argumentus, pagal kuriuos aplinkos apsaugos lygis pagal Direktyvą 2001/18 yra pakankamas.

- 49 Komisija ginčija, jog ji pažeidė EB 253 straipsnį. Ji mano, kad nereikėjo detaliai nagrinėti priemonės, apie kurią buvo pranešta, apribotos trukmės, nes ši aplinkybė yra nereikšminga EB 95 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų sąlygų atžvilgiu.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 50 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką EB 253 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti teisės akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti Bendrijos institucijos, kuri priėmė ginčijamą aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys siekdami apginti savo teises žinotų, kodėl priimta priemonė, o Bendrijos teismas galėtų vykdyti teisminę kontrolę (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-159/01, Rink. p. I-4461, 65 punktas).
- 51 Nustatant, ar akto motyvai atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik jų formuluotė, bet ir į jų kontekstą bei į visus nagrinėjamą klausimą reglamentuojančius teisės aktus (1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Delacre ir kt. prieš Komisiją*, C-350/88, Rink. p. I-395, 15 ir 16 punktai bei 2002 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-114/00, Rink. p. I-7657, 62 ir 63 punktai).
- 52 Nors Komisija turi motyvuoti savo sprendimus, nurodydama faktines bei teises aplinkybes, nuo kurių priklauso priemonės teisėtumas, ir argumentus, kurie lėmė sprendimo priėmimą, tačiau jai nereikia nagrinėti visų faktinių ir teisinių klausimų, iškeltų administraciniame procese (1997 m. lapkričio 27 d. Pirmosios instancijos teismo *Kaysersberg prieš Komisiją*, T-290/94, Rink. p. II-2137, 150 punktas).

- 53 Tam, kad būtų laikomasi EB 253 straipsnyje įtvirtintos pareigos motyvuoti, Komisijos sprendime, priimtame pagal EB 95 straipsnio 5 dalį, turi būti pakankamai ir tinkamai nurodytos aplinkybės, į kurias atsižvelgiama, siekiant nustatyti, ar suteikiant leidimą nukrypti įvykdytos šiame straipsnyje numatytos sąlygos.
- 54 EB 95 straipsnio 5 dalis reikalauja, kad nacionalinių nuostatų, nukrypstančių nuo derinimo priemonės nuostatų, nustatymas dėl šiai valstybei narei būdingos problemos, kuri iškyla nustačius derinimo priemonę, būtų pagrįstas naujais moksliniais įrodymais aplinkos ar darbo apsaugos srityje, ir kad Komisijai turi būti pranešta apie numatytas nuostatas ir jų priėmimo motyvus. Kadangi šiuo atveju aiškiai kalbama apie kumuliatyvias sąlygas, kad Komisija neatmestų prašymo dėl leidimo nukrypti, visos turi būti išpildytos (2003 m. sausio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-512/99, Rink. p. I-845, 80 ir 81 punktai).
- 55 Šioje byloje konstatuotina, kad Komisija detalai ir išsamiai argumentavo, kad ginčijamo sprendimo adresatui suteikia teisę susipažinti su šio sprendimo faktiniais ir teisiniais motyvais, o Teisingumo Teismui – įgyvendinti savo kontrolės funkciją.
- 56 Iš tiesų Komisija, atmesdama Austrijos Respublikos prašymą, iš esmės remėsi trimis pagrindais. Pirmiausia ji konstatavo, kad ši valstybė narė neįrodė, jog priemonė, apie kurią buvo pranešta, būtų pateisinama naujais moksliniais įrodymais aplinkos apsaugos srityje (ginčijamo sprendimo 63–68 konstatuojamosios dalys). Be to, Komisija laikosi nuomonės, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, nepateisinama jokia Austrijos Respublikai būdinga problema (ginčijamo sprendimo 70 ir 71 konstatuojamosios dalys). Galiausiai Komisija atmetė Austrijos institucijų argumentus, kuriais nacionalines priemones siekiama pateisinti atsargumo principu, nes jie buvo pernelyg bendri ir nepakankamai pagrįsti (ginčijamo sprendimo 72 ir 73 konstatuojamosios dalys).

- 57 Dėl klausimo, ar Komisija pažeidė EB 253 straipsnį, nepasisakydama dėl Austrijos Respublikos argumentų, kuriais ji iš esmės tvirtino, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, pateisinama pakankamu aplinkos apsaugos lygiu iki pasibaigiant Direktyvos 2001/18 17 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytam sutikimui, duotų GMO kaip atskirų produktų ar esančių kituose produktuose pateikimui į rinką pagal Direktyvą 90/220 iki 2002 m. spalio 17 d., atnaujinimo terminui, reikia konstatuoti, jog ginčijamame sprendime nebuvo pateikta aiški pozicija. Tačiau šią spragą lėmė ne nepakankamas motyvavimas, o Komisijos samprotavimų nurodant ginčijamą sprendimą pagrindžiančias faktines ir teises priežastis pobūdis. Kadangi Komisija išdėstė motyvus, dėl kurių ji mano, kad pranešimas neįvykdo EB 95 straipsnio 5 dalies sąlygų dėl naujų mokslo žinių aplinkos apsaugos srityje ir atitinkamai valstybei narei būdingos problemos egzistavimo, ji neturi atsakyti į Austrijos Respublikos argumentus dėl Direktyva 2001/18 iki 2006 m. spalio 17 d. pasiekto aplinkos apsaugos lygio.
- 58 Todėl šis ieškinio pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 95 straipsnio 5 dalies pažeidimu

Šalių argumentai

- 59 Ieškovės tvirtina, kad Komisija turėjo patenkinti Austrijos Respublikos prašymą, nes buvo įvykdytos EB 95 straipsnio 5 dalies sąlygos. Jos teigia, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, buvo skirta aplinkai saugoti, kad ji buvo pagrįsta naujais moksliniais įrodymais, pateisinama Austrijai būdinga problema ir atitiko proporcingumo principą.

60 Komisija ginčija šiuos argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

61 EB 95 straipsnis, kuris, remiantis Amsterdamo sutartimi, panaikina ir pakeičia EB sutarties 100a straipsnį, daro skirtumą tarp nuostatų, apie kurias buvo pranešta, pagal tai, ar jos yra nacionalinės nuostatos, egzistavusios jau prieš derinimą, ar tai nacionalinės nuostatos, kurias atitinkama valstybė narė nori nustatyti. Pirmuoju atveju, numatytu EB 95 straipsnio 4 dalyje, egzistuojančių nacionalinių nuostatų išlaikymas turi būti pagrįstas svarbiais EB 30 straipsnyje numatytais reikalavimais arba su darbo ar aplinkos apsauga susijusiais reikalavimais. Antruoju atveju, numatytu EB 95 straipsnio 5 dalyje, naujų nacionalinių nuostatų priėmimas dėl valstybei narei būdingos problemos, kuri iškyla nustačius derinimo priemonę, turi būti pagrįstas naujais moksliniais įrodymais aplinkos ar darbo apsaugos srityje.

62 Abu EB 95 straipsnyje numatyti atvejai skiriasi tuo, kad pirmuoju atveju nacionalinės nuostatos egzistavo jau prieš nustatant derinimo priemonę. Taigi apie jas Bendrijos įstatymų leidėjas žinojo, tačiau jis negalėjo arba nesiekė derinimo procese jomis vadovautis. Dėl to buvo konstatuota, jog yra priimtina, kad valstybė narė gali prašyti leisti toliau galioti jos saviems teisės aktams. Šiuo tikslu EB sutartis reikalauja, kad tokie teisės aktai būtų pateisinami svarbiais EB 30 straipsnyje nurodytais reikalavimais arba darbo ar aplinkos apsauga. Tačiau antruoju atveju naujų nacionalinių teisės aktų priėmimas labiau gali kelti pavojų derinimui. Bendrijos institucijos, rengdamos derinimo priemonę, iš esmės negali atsižvelgti į nacionalines nuostatas. Šiuo atveju neatsižvelgiama į EB 30 straipsnyje nurodytus reikalavimus ir priimtini tik su darbo ar aplinkos apsauga susijusiais reikalavimais su sąlyga, kad valstybė narė pateikia naujų mokslinių įrodymų, o naujų nacionalinių nuostatų priėmimo reikalingumas išplaukia iš šiai valstybei narei būdingos problemos, kuri

iškilo nustačius derinimo priemonę (nurodytų sprendimų *Vokietija prieš Komisiją* 40 ir 41 punktai bei *Danija prieš Komisiją* 56–58 punktai).

- 63 Valstybė narė, kuri remiasi EB 95 straipsnio 5 dalimi, turi įrodyti, kad šios nuostatos taikymo sąlygos yra įvykdytos (generalinio advokato Tizzano išvados dėl nurodyto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, Rink. p. I-847, 71 punktas; taip pat pagal analogiją dėl EB 95 straipsnio 4 dalimi žr. nurodyto sprendimo *Danija prieš Komisiją* 84 punktą).
- 64 Pagal EB 95 straipsnio 5 dalį šioje byloje Austrijos Respublika, remdamasi naujais moksliniais įrodymais, turėjo įrodyti, kad Direktyva 2001/18 užtikrintas aplinkos apsaugos lygis šiai valstybei narei būdingos problemos, kuri iškilo priėmus šią direktyvą, atžvilgiu nebuvo priimtinas. Todėl pirmiausia reikia išnagrinėti klausimą, ar Komisija teisingai manė, kad Austrijos Respublika neįrodė būdingos problemos, kilusios priėmus Direktyvą 2001/18, egzistavimo.
- 65 Ginčijamame sprendime Komisija atmetė Austrijos Respublikos argumentus, kuriais ji siekė įrodyti būdingos problemos egzistavimą EB 95 straipsnio 5 dalies prasme, motyvuodama, kad iš pranešimo aiškiai matyti, jog smulkūs ūkiai tikrai nėra Aukštutinės Austrijos ypatumas, o būdinga visų valstybių narių savybė. Komisija taip pat pritaikė EMST išvadas, pagal kurias, pirma, „pateikti moksliniai įrodymai neturi naujų duomenų arba turi tik vietinės reikšmės duomenis apie jau egzistuojančių ar egzistuosiančių kultūrų arba gyvūnų padarinius aplinkai ir žmonių sveikatai“ ir, antra, „nebuvo pateikta įrodymų, kad šiam Austrijos regionui būdingos neįprastos ir savitos ekosistemos, dėl kurių reikia atlikti kitokį rizikos aplinkai vertinimą, negu jis atliekamas visos Austrijos arba kitų panašių Europos regionų atžvilgiu“ (ginčijamo sprendimo 70 ir 71 konstatuojamosios dalys).

- 66 Konstatuotina, kad ieškovės nepateikė įrodymų, kurie leistų suabejoti šio įvertinimo pagrįstumu dėl būdingos problemos egzistavimo, bet apsiribojo akcentuodamos, kad žemės ūkis yra smulkus, ir pabrėždamos ekologinio žemės ūkio svarbą Aukštutinėje Austrijoje.
- 67 Ieškovai pirmiausia nepateikė argumentų paneigti EMST išvadoms, pagal kurias Austrijos Respublika neįrodė, kad Aukštutinės Austrijos regionui būdinga neįprastos ir savitos ekosistemos, dėl kurių reikia atlikti kitokį rizikos aplinkai vertinimą, negu jis atliekamas visos Austrijos arba kitų panašių Europos regionų atžvilgiu. Kai viešame posėdyje ieškovės buvo paprašytos pasisakyti dėl su GMO susijusios problemos Aukštutinėje Austrijoje, jos negalėjo nurodyti, ar tokių organizmų egzistavimas buvo nustatytas. Aukštutinė Austrija patikslino, kad priemonės, apie kurią buvo pranešta, nustatymas remiasi bûgštavimu, jog paskelbus apie susitarimo, pagal kurį valstybės narės įsipareigojo laikinai nebeduoti sutikimų dėl tokių organizmų, pasibaigimą, bus susiduriama su GMO egzistavimo problema. Tokie svarstymai dėl pernelyg bendro jų pobūdžio negali paneigti konkrečių įvertinimų ginčijamame sprendime.
- 68 Todėl reikia atmesti argumentus, kuriais ieškovės ginčijo Komisijos pateiktus įvertinimus dėl sąlygos, susijusios su prašymą pateikusiai valstybei narei būdingos problemos egzistavimu.
- 69 EB 95 straipsnio 5 dalyje įtvirtintos sąlygos yra kumuliatyvios, todėl tam, kad prašymas dėl leidimo nukrypti būtų atmestas, pakanka neįvykdyti vienos iš jų (nurodyto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 81 punktą). Kadangi ieškovėms nepasisekė įrodyti, kad įvykdyta viena iš EB 95 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų sąlygų, trečiasis ieškinio pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas, nes nėra reikalo nagrinėti kitų skundų ir argumentų.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su atsargumo principo pažeidimu

70 Ieškovės kaltina Komisiją, kad ji neatsižvelgė į tai, jog priemonė, apie kurią buvo pranešta, buvo prevencinė priemonė EB 174 straipsnio 2 dalies prasme, pateisinama atsargumo principu, o tą Komisija ginčija.

71 Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad šis ieškinio pagrindas yra netinkamas. Iš tikrųjų Komisijai buvo pateiktas prašymas pagal EB 95 straipsnio 5 dalį. Ji nusprendė, kad šio straipsnio taikymo sąlygos neįvykdytos. Pirmosios instancijos teismas, išnagrinėjęs trečiąjį ieškinio pagrindą, konstatavo, kad ginčijamas sprendimas buvo teisingas. Todėl Komisija bet koku atveju galėjo tik atmesti jai pateiktą prašymą.

72 Todėl ketvirtasis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

73 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ieškiniai visiškai atmestini.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

74 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė.

75 Kadangi ieškovės pralaimėjo šią bylą, jos turi padengti Komisijos šiame procese patirtas bylinėjimosi išlaidas pagal pastarosios pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinius.**
- 2. Priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.**

Legal

Lindh

Vadapalas

Paskelbta 2005 m. spalio 5 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

H. Jung

H. Legal